

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat de: Alexandru Herlea.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 20 Lei. | Negyed évre — — 5 Lei.
Fél évre — — 10 " | Egyes szám ára — 50 bani
Nyilvtér soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adhatók vissza. Hirdetések Árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Tűz van! Feuer! Arde!

Ha tűz ütött ki városunkban — évszázadokon át — három nyelven hangzott fel a vészkiáltás, amely az itt együtt élő és lakó polgárságot a keletkezett veszedelemre figyelmeztette s segítség nyújtásra felhívta. A multakban, ha elhangzott e vészkiáltás, a jól felszerelt és jól betanított önkéntes tűzoltóság is nyomban a tűz színhelyére vonult s a polgársággal vállvetve igyekezett a tüzet eloltani, lokalizálni.

Egy évtizednél is hosszabb idő óta városunk tűzbiztonságának eme kitünő szerve nem működik úgy, hogy tűz esetén komoly és értékes mentő és védő munkát tudjon végezni, sőt az utóbbi években csak papiroson létezik ez a testület, amelynek felállítása, fentartása és működőképessége feletti őrködés és ellenőrzés a magyar törvények szerint is — amelyek tudunkkal még ma is érvényben vannak — a városi tanács és a városi rendőrség, sőt a ma már megszüntetett képviselő testület hatáskörébe tartoznak. A jóváhagyott alapszabályokkal bíró „városi önkéntes tűzoltó-egyesület” csak papiroson és az emlékek birodalmában él, s a város adófizető polgárai, bár tűzoltó-adót is fizetnek, ma teljesen ki vannak szolgáltatva a vöröskakas pusztításainak.

E lap hasábjain számtalanszor szóvá tettük ezt, de eredménytelenül, mert, amint a legutóbbi két tüzesetnél is — a Vulpe-féle deszkarakar és a Graffis-féle gyógynövény szárító

telep égésénél — láttuk és tapasztaltuk, a „tűzoltóság” mint olyan nem volt jelen, hacsak azt a megjelent pár embert és egy kézi tűzfecskendőt nem kereszteljük el „városi önkéntes tűzoltóság”-nak.

Nemcsak hírlapírói kötelességet teljesítünk, amikor a város vezetőségének őszintén és nyíltan megmondjuk, hogy ez az állapot tarthatatlan, hanem az adófizető polgárok jogos érdekeit szolgáljuk, amikor újólág kérjük, követeljük, hogy városunkban a tűzoltás kérdése közmegegyezésre megoldassék.

A megoldás mikéntje, hogyanja, a fennálló törvények szerint is adva van, de adva van abban is, hogy a város vezetőségének jogában áll — sőt kötelessége — a törvényekben előírtakon kívül, a város polgárainak vagyonát, életét a keletkező tűzveszélyekkel szemben megóvni. Nem akadhat felsőbb hatóság, polgár, aki a városi vezetőség ez irányú bármilyen szigorú és költséges, de célravezető intézkedései ellen vétőt emelne.

A háborúnak vége van, a békekötés megtörtént, a konszolidáció munkája minden hadat viselt országban megkezdődött s lázasan folyik s így nálunk is minden olyan intézkedés, amely a vétkekességig elhanyagolt tűzoltást a mai kor igényeinek megfelelően rendezzi, szervezi, indokolt.

A felemelt adóknak sokaságait, sokféleségeit készséggel fizeti a polgárság, hiszen a háboru szülte azokat, de ugyanakkor elvárja a lakosság, hogy tűz esetén vagyonát és életét megvédő, megmentő jól szervezett és fel-

szerelt testület helyett ne egy tűzoltó trombitás és egy kézifecskendő képviselje a tűzoltóságot.

Tűzoltásra alkalmas ép, erőteljes emberanyag van a városban, kiszolgált katonákból, a katonakötelesekből s más alkalmas egyénekből össze lehet állítani egy olyan tűzoltóságot, amely hivatásának magaslatán állva, mindenkor megfogja tudni védeni, oltalmazni a polgárok vagyonát és életét a tűzveszélyekkel szemben. Ha megfelelő anyagi eszköz nincs, sürgősen ki kell vetni egy magasabb tűzoltói adót, a polgárság nem fog zugolódni miatta, hiszen saját jól felfogott érdekében történik ez.

Meg kell oldani ezt a kérdést és pedig sürgősen!

Az önkéntes tűzoltó egyesületet életre kell kelteni s e mellett 10–12 rendesen kiképzett fizetett tűzoltót kell tartani, akik felelősség mellett teljesítsenek szolgálatot, mert akár magyarul kiáltjuk, hogy tűz van!, akár románul, hogy arde!, akár németül, hogy Feuer!, attól el nem alszik a tűz, de a veszély és pusztulás közös mindnyájunkat egyaránt érheti, mert a vöröskakas, kellő szél mellett nem tud vallási és nyelvi különbségekre tekintettel lenni, hite, vallása a pusztítás, nyelve a láng, amely mindnyájunkat egyaránt koldusokká, nyomorékokká tehet.

A Zilahon megjelenő „Szilágyság” c. lapból olvassuk, hogy ott a tűzoltó egyesület parancsnoksága (mert ott még olyan is van) 8 hetes tűzoltó kiképző tanfolyamot rendez.

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Visszaemlékezések.

Írta: Mallász József.

II. Még mindig bevezetés.

Amennyire belátom, hogy mai cikkemmel a „Visszaemlékezések”-nek tárgyalásába kellene „merülnöm”, ugyanannyira (miután jelen pillanatban még azt sem tudom, hogy hát mire is akarok én visszaemlékezni és milyen mértékben szabad ezt megtennem) nem látom be, hogy zárjelben tett okoknál fogva, miért nem volna szabad a „Visszaemlékezések”-nek bevezetőjét ezuttal „Még mindig bevezetés”-sel ellátnom.

Aki pedig nem látja be rögvést, hogy miért teszem ezt, annak megmondom az okát: teszem ezt abban a reményben, hogy sikerülni fog, mint a rossz diáknak, aki a tanár ur feltett kérdését előbb szó szerint ismétli és csak azután felel időközben „gondolatokat gyűjtve”, tényleg visszaemlékezem.

Azaz: huzom cikkem bevezetését mind addig, amíg eszembe nem jutnak a „Szászváros és Vidéke”-nek „eredeti tárcái”-hoz méltó visszaemlékező gondolatok.

Ezen most elmondottakkal — úgy gondolom — (csak hogy ennyire eljutottam már!) megcselekedtem dr. Kristóf György kedves barátom és az „Erdélyi Magyar Irodalmi Tár-

saság”-nak jeles pennájú beltagjának nagyra becsült véleménye szerint is a „Még mindig bevezetés”-nek bevezetőjét és ha Serestély Béla jeles poéta barátom és dettó irodalmi társaságnak, dettó minőségű tagja nem emel kifogást ellene, úgy most már reá térhetnék a bevezetés folytatásának tárgyalására, kikérvén magamnak dr. Nagy Sándor jó barátomnak, mint a „Székely Irodalmi Társaság”-nak egyik jeles tagjától azon engedélyt, hogy kiindulási pontul „megragadjak” egy olyan kínálózó visszaemlékezést, amely — Makkay Józsi barátunk is meglássa — végre is a „Még mindig bevezetés”-nek nem csak tárgyalását, hanem befejezését is fogja eredményezni.

Hallod-e Te Károly! (a gyöngébbek kedvéért megjegyzem: ez a Károly a „Szászváros és Vidéke”-nek engem kiváló szerkesztői üzenetekkel elhalmozó jeles szerkesztője) Te követted el rólam, azt az akkor általam „ostobaság”-nak minősített tréfát, mondván:

Mikor egy alkalommal a mindig vig és hangos „Magyar Asztaltársaság”-ban elfogyott nem a bor, de a beszéd tárgya, akkor én — megünvén a bekövetkezett hosszas csendet — azon kéréssel fordultam volna szomszédomhoz:

— Kérlek szólj már valamit? mire az a lehető legszellemesebb arcot vágva, így válaszolt:

— ???!!! ...

— Miért hallgatsz? türelmetlen kérdésemre pedig, Kacsó Andris jó barátunk, (mert ő volt a a kérdezett szomszéd) rögtön kinyitotta száját, jámbor szemét réám, teli poharát ajkához emelte, aztán újból töltött és újból ivott, mert hát ő Selymecbányán végezte az erdészeti akadémiát.

Ekkor esett volna meg velem ezen mondanom (a lelked rajta, ha mégsem így volt).

— Nagyszerű ember vagy! iszol, mint egy gödény és hallgatsz. Ember! hát szólj valamit, bár mit is, had cáfoljam meg!... (A történeti hűség kedvéért szerényeségre valló zárjelben kijelentem, hogy ezt a „hadd cáfoljam meg”-et Te nem mondtad, legfeljebb gondoltad, én voltam az, aki rárivált Kacsóra: mondj, állíts már valamit, hogy legyen mit cáfolnia Jósának, az örökös cáfolnoknak! De ez utóbbit csak magamban gondoltam, mert féltem, hogy nemcsak azt, amit esetleg Kacsó mond, hanem azt is megcáfolod, hogy cáfolnok vagy. Szerkesztő).

Valakivel valamit állíttatni csak azért, hogy azt megcáfolhassuk! óriási paradoxon. És mégis minő célra vezető eszköz a nagyravágó célok elérése érdekében, különösen akkor, ha az állítás lehetetlensége már eleve van adva. Hány világnagyságnak ez a njitja!

És most, ebben a szomorú Ma világában, mit kell megállapítanunk?

Mikor a Ma telítve van nem csak lehetetlen állításokkal, hanem rang és kor, feleke-

Aki ott kiképzést nyer, arról bizonyítványt kap, amelynek alapján mint rendes fizetéses tűzoltó bárhol alkalmazást nyerhet. A mai nehéz megélhetési viszonyok között senkitől sem lehet rendes munkát ingyen követelni. A fizetéses rendes tűzoltó, aki éjjel, nappal szolgálatot teljesít, örködik s a tüzesetnél teljes szereléssel gyorsan megjelenik ép úgy megérdemli a fizetést, mint az orvos, az ügyvéd, a cipész, a szabó, a kéményseprő vagy a tyukszemvágó, mert ennek munkája is van olyan értékes, mint bármelyik foglalkozásbelié. Egy ügyesen kioktatott s jól felszerelt tűzoltóság gyakran milliókat érő javakat ment meg, az elpusztulástól s életeket ment meg! Lehet-e, szabad-e takarékoskodásból, kicsinyességből ezt a fontos intézményt nélkülözni?!

Immel, ámmal, tessék-lássék módra tett efemer értékű intézkedések mitsem érnek, ergó e kérdést városunkban is erős akarattal, anyagi áldozatoktól sem riadva vissza, meg kell oldani s olyan tűzoltó szervezetet kell létesíteni, amely, ha elhangzott a vész kiáltás: Arde, tüz van, Feuer! rögtön a veszély színhelyére siet megfélelő, jól működő szerelékeivel.

Addig pedig, amíg e kérdés nálunk is megfélelően rendezve lesz, bizzunk a minket eddig is oltalmába vett s megőrző jó Istenbe, mindennapi imánkat ezentul is így fejezzük be: ... és szabadíts meg Uram a gonosztól, a tüztől, mert tied az Ország, Hatalom, Dicsőség, most és mindörökké, Ámen!

Ifj. Szántó Károly.

— **Külföldi érdeklődés a nagybányai festő-iskola iránt.** A „Keleti Ujság“ írja: A huszonöt év óta fennálló nagybányai festő-iskola, mely fekvésénél, berendezésénél és a szabadiskolát vezető mesterek világhírénél fogva Középeurópa hasonló iskolái között a legelső helyen áll, az utóbbi évek zűrzavaraire dacára kivívott hírnevének nivójából semmit sem veszített. Ma is szép számmal keresik fel a világhírű mester, Thorma János vezetése alatt álló iskolát a tanítványok, mivel az iskola semmiféle akadályokat nem gördít a felvétel elé, nem kíván semmiféle előképzettséget a növendékektől. A kulturális

célra való tekintettel a hatóság is mindent elkövet a tanítványok elhelyezésének és élelmezésének megkönnyítése érdekében. A tanulást mindenki részére lehetővé teszi az, hogy a növendékek csupán havi 50 leu modelldíjat fizetnek, ezenkívül semmiféle tandíj nincs. De nemcsak a belföldiek, hanem Európa csaknem valamennyi országának művészei részéről is nagy az érdeklődés az iskola iránt. Legutóbb Ausztriából, Franciaországból és Csehszlovákiából érkeztek megkeresések az iskola vezetőségéhez és Thorma mester már meg is tette a lépéseket, hogy a külföldi művészek megkapják a szükséges beutazási engedélyt. Rövidesen megérkezik Magyarországból Réthy István, a budapesti Szépművészeti Akadémia vezetője és Iványi Grünwald Béla is, akik ismert művészetükkel szintén be fognak folyni a tanításba. Az erdélyi festőnövendékeknek, amennyiken részt akarnak venni a nagybányai iskola tanításában, ajánlatos lesz mielőbb jelentkezni, hogy helyet biztosítsanak maguknak.

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** Schuller Ferenc p. ü. főbiztost Brádról, Lázár Elek p. ü. főbiztost Marosvásárhelyről a p. ü. miniszterium hasonló minőségben kölcsönösen áthelyezte.

— **Érettségi vizsgálat a ref. Kún-kollegium főgimnáziumában.** Junius 13—18. folyt le a ref. Kún-kollegium főgimnáziumában az érettségi vizsgálat. Elnök volt dr. Szöllősy János, kormányképviselő dr. Gherman Zakariás nagyszabasi állami liceumi tanár. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 50 tanuló, kik közül jelesen érett 8 növendék, névszerint Gáspár Jenő, Kukla József, Léb Mária, Magyarosi János, Menyász Emil, Sebestyén Árpád, Takács Albert, Vörös Lydia. Jól érett 15, névszerint: Csehi József, Dán Béla, Fehérvári Irén, Forró Sándor, Genszky Béla, Grün Géza, Hercsik Ferenc, Kafka Ferenc, Klemen Béla, Muresán Mária, Nagy János, Németh Kálmán, Stäuble Rezső, Surányi Imre, Szekeres József. Egyszerűen érett 16, egy tárgyból két hó múlva teendő javító vizsgá-

latra utasított 10, ismétlő érettségi vizsgálatra utasított 1 tanuló. Az ifjusághoz dr. Szöllősy János elnök intézett bucsuszavakat. Az iskolától megváltó ifjak június 19-én vasárnap este 8 órakor rendeztek bucsuvacsorát s utána táncmulatságot, melyen dr. Görög Ferenc igazgató intézett meleg szavakat az ifjusághoz.

— **Házasság.** Androsek Sándor csehszlovákiai vármegyei hivatalnok f. hó 23-án tartotta esküvőjét Kiss Károly ipartestületi v. titkár leányával, Juliskával. Gratulálunk!

— **Érettségi vizsgálat a ref. Kún-kollegium felső kereskedelmi iskolájában.** Junius 21. és 22-én folyt le a ref. Kún-kollegium felső kereskedelmi iskolájának érettségi vizsgálat. Elnök volt Pogány Árpád, társelnök Bocz Soma takarékpénztári igazgató, előjárósági tagok, kormányképviselő Demian Áron helybeli román állami liceumi tanár. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 29 növendék, kik közül jelesen érettek lettek Kaess Margit, Kuskó Erzsébet és Vots Zelma, jól érettek Dózsa Imre, Dózsa István, Henning Márton, Koncza László, Mátyás Andor, Podráczki Ferenc, Rácz Albert, Simon Erzsébet, Váczy Zsigmond, Görög Margit, Oelberg Ernő. Egyszerűen érett 12 tanuló, két hó múlva leteendő javító vizsgálatra utasított 2, egy év múlva leteendő ismétlő érettségi vizsgálatra utasított 1 tanuló. Az ifjusághoz Pogány Árpád elnök intézett beszédet, a hagyományos érettségi bankettet, kedélyes táncmulatsággal összekötve június 24-én este tartották meg a Magyar Kaszinó nagytermében, melyen dr. Nagy Sándor igazgató intézett a távozókhöz bucsuszavakat.

— **A szász társadalom erdei mulatsága.** Szász polgártársaink f. hó 22-ére tervezett nyári mulatsága kedvezőtlen idő miatt elmaradt, azonban szép idő esetén f. hó 27-én, hétfőn a Grigori erdőben meg lesz tartva. A gyülekezés a protestáns templomok előtt és indulás zenével reggel fél 9 órakor.

— **Huszonöt banis segélybélyegek.** Bukarestből jelentik: A posta vezérigazgatóság forgalomba helyezte a 25 banis értékű és fekete színű társadalmi segélybélyeget.

zet és nemzetségre való tekintet nélkül lehetetlen embereknek lehetetlen cselekedeteivel is és így adva van minden feltétel azon ideális állapotnak, melyen belül egy vérbeli cáfolónak élvezet lehetne ez élet: mindenütt siri csönd.

Nemzetének, fajának nagy szenvedései elhallgattatták Hardingot, a német nagy cáfolót és leleplezték; az angol Scotus Viadornak utolsó Erdélyi utjáról magával vitt undor zárta el a száját és gondolom, ha a magyar Fényes László nem állana most bírái előtt, hanem még olyan szabad is lenne, úgy hazájának nyomoruságos helyzete, hangfogót rakna éles pennájára, a csodálatos Tóth Bélának pedig, ha élne, csömör verne ki ajkán.

Mi ez? ... Mi a magyarázata ennek?

Kéznel a felelet: ezeket a férfiakat az igazi ideális egyéni meggyőződés vezette minden írásban, minden tettükben, ezek nem bocsátották soha áruba, szívéket, lelküket hevítő meggyőződésüket, hanem egész világok ellenére, bátran és, ha kellett, ordítva, hirdették vélt igazukat.

És most Ma, mikor a lehetetlenség üli orgiáját a butasággal, ők elhallgattak, és hogy elhallgattak, kisül reájuk még valami: ők okos emberek!

Okosok, mert belátták, hogy vélt igazság nincsen Ma, csak erőszakos igazságok, melyeknek összessége a relativuson is mélyen alásüllyedt.

Elhallgattak, mert felismerték azt a hatalmasságot, amely minden képzelt és vélt igazságot egy pillanat alatt kiforgat és megsemmisít, amely minden gondolatot, minden eszmét ural: az időt!

Elhallgattak, mert botor ember az, aki Ma valamit állítani vagy cáfolni meg is kísérel, akkor, amikor a Má-nak egy órája több történeti eseményt rejt, mint a Tegnap-nak hosszú évtizedei és aztán ránk tör váratlanul egy rövid pillanat, amely megdönti ezen órák igazát és megteremti a Holnapot.

Elhallgattak, mert megfeküdte őket az, a melyen belül az Idő, mint nagyhatalmasság leperog, a Természet, mint az örökké élő igazságok egyedüli tárháza, melyen kívül a többi mind csak halandó gyöngye embereknek kigondolmánya és számársága.

Egyének, családok, népek és nemzetek vannak pocsékká téve, siralmas jajszó tölti be a feldarabolt országokat és csodálatos, senkinek sem jut eszébe vigaszt keresni és találni abban, hogy az összes reánk mért szenvedések csak emberiek, melyeknek együttesége a Mindenséghez képest oly annyira csekély, hogy a Természet nem is vesz azokról tudomást, mert az éppen úgy mint régen, most is bimbót fakaszt és tele hinti erdőt-mezőt viránnal.

Emberek ették hét éven át egymás husát, emberek törnek nemzeteknek vagyónára, em-

berek marcangolják egymás lelkét és a tavasz legelső lágy fuvalma a rügyből mégis levelet, virágot fakasztott, a nubiai párdúc pedig még mindig nem szült gyáva nyulat, hanem éleskarmu vérengzőt.

Mit törődik a virágról-virágra szálló szorgalmas méh és a gyorsröptű pille a kifli árával, avagy a felső-sziléziai kérdéssel, hiszen neki a virágkehely, most is úgy, mint régen, egyforma készséggel és keccsel nyújtja nektáriumának gyönyörét. Locsogva és csobogva siet mély tengerek felé a csermely kristály vize, őt a Habsburgok visszatérésének kérdése egy pillanatra sem akasztja meg sietős utjában, van kankalinos rét, madárdalos csalit, virágillattól terhes liget és van nyomoruságos kis légy is, amely a világokat tipró Lloyd George orrán ezek után is éppen úgy fog alkalmatlankodni, amint azt tette, mikor ez a világ-basa még csak falusi tanító volt.

Ezeknek összességéhez képest a többi mind együttvéve nem ér föl egy pillanatnak milliárdnyi részével, mert ez maga a megtestesített Természet és annak igazsága.

Sokáig hirdettem: a nemzetiségi kérdés, a fajok harca. Nem akartak nekem hinni, mert a Hon Bölcsény ismerték Verböczyt, azonban nem a Természet törvényeit, így hát Erdély magyarsága szükségszerűen, az erősebb faji jellegekkel felruházott és öntudatos harcát megvívta fajjal szemben, alárendelt viszonyba jutott.

— **Képkiallítás.** Minisán Cornél festőművész Déván, az állami főreáliskolában képkiallítást rendezett, amelynek megnyitását megyénk prefektusán és a hivatalok vezetőin kívül számosan jelentek meg. A kiállított képek mindegyike művészi becsű, melynek bizonyossága, hogy már az első napon is sokat megvásároltak belőlük. A kiállítást id. Tóth Ferenc tanárnak és tehetségesebb növendékeinek művészi kivitelű falfaragásai díszítik. A tárlat f. hó 28-ig marad nyitva és pedig d. e. 10—1, d. u. 4—7 óráig.

— **A lupényi bányászok ítéletét harmadszor is megsemmisítették.** A felsőbb foku katonai bíróság harmadszor is megsemmisítette a vulkáni és lupényi bányászok felett hozott ítéletet. A nagyszabeni hadbíróóság 42 bányászt ítél el lázadásért kényszermunkára. Az ítéletet megsemmisítették és a pör letárgyalására a kolozsvári hadbíróóságot delegálták, amely 35 bányászt ítél el, a többi fölmentette. A katonai felsőbb bíróság ezt is megsemmisítette és az ügy újabb tárgyalásával a krajovai hadbíróóságot bízta meg. A krajovai bíróság ítélete hasonlíthatatlanul enyhébb volt a többinél, amennyiben mindössze 18 vádlottat ítél el részben kényszermunkára, részben elzárásra. A védők semmiségi panaszra folytán ez az ítélet is a felsőbb katonai bíróság elé került. A napokban folyt le a panasz tárgyalása és a bíróság alaposnak találva a védők indokait, az ügyész ellenzése dacára ismét megsemmisítette az ítéletet.

— **Kerti mulatság Déván.** A dévai zsidó hitközség a román pünkösd vasárnapján nagyarányú kerti mulatságot rendezett, amely ugyerkölcsi, mint anyagi tekintetben a legkitűnőbbben sikerült. A mulatság, amely a városi kertben zajlott le, délután 4 órakor vette kezdetét és részt vett benne jóformán a város egész közönsége nemzetiségi különbség nélkül, sőt a megye különböző helyeiről is, számos vendég volt jelen. A városi kert valósággal práter-szerű képet mutatott; volt ott mutatványos-bódé, lepény-evés, zsákfutás, varieté, cukrázda, söröző stb. stb. A közönség az esti órákig a legjobb hangulatban maradt együtt a kertben mindaddig, amíg az esti

Mivé lett a „fajfentartó elem“ nagyszerű teóriája? Mivé lett a „románul beszélő magyarság“? . . . A Természet beszélt és a szerepek kicserélődtek, ennyi az egész, aki pedig ezen borzalmasan (de megérdemelt!) tragikus színjátékon belül szenvedett, az ne ejtsen elmult fájdalomakért több könnyet, mert ezen fájdalomakkal volt hazájának tartozott, az pedig, aki még fog szenvedni, az fojtsa el könnyeit, mint a gyöngeségnek jeleit, mert ezzel tartozik mostani hazájának.

A fajok harca (az örökkén át tart) megvívva, az erdélyi magyarság abban vereséget szenvedett, rajta áll, hogy most a Természetnek egy másik főtörvénycikkét respektálva, kövesse annak parancsszavát: alkalmazkodjék.

A faj- és életfentartási ösztön parancsolja a viszonyokhoz, a körülményekhez és az erősebb fajhoz való alkalmazkodást, mert az, aki ezt nem teszi, az ártalmára van önmagának, fajtájának és fajának.

Az alkalmazkodás azonban ne legyen ostoba és szolgálai, hanem őrizze meg faji karakterét, maradjon magyarrá: önértetes és becsületes! Ezzel tartozunk a bennünket a Természet törvényével legyőzött fajjal szemben.

Tehát nem reményekkel, nem üres álmodozásokkal, utszéli aspirációkkal és kávéházi konspirációkkal, hanem öntudatos és tetterős munkásságot fejtsen ki mindenki ottan, ahová őt társadalmi helyzete és foglalkozási köre

táncmulatságra a „Fehér-Kereszt“ termeibe indult. A táncmulatság a legkitűnőbb hangulatban a hajnali órákig tartott. A mulatság tekintélyes összegű jövedelme a hitközség kulturális és jótékonyági alapjaira fordítatik.

ERZSÉBET MOZI.

Vasárnap, június hó 26-ikán

JUDÁS FIAI

Regényes filmdráma 6 felvonásban.
Írta és rendezte ifj. Uher Ödön. — Corvin-film.

Jelenetek: Az élet fonala. A párkák. Atropos bűne. Száműzve a menyországból.

A földön: A vegyész sorsa. A szerelem átka. A rejtelmes kut. Ma-Eddin hívei. Az élő halott. Az árulás bűnhődése. A szerelem hatalma.

Személyek:

Mártha	Makkay M. Margit
Atropos	Igalits Sandy
Alea	Réthy Lajos
A végzet	Fenyvessy Emil
Alea atyja	Hajdu József
Ali Khán	Törzs Jenő
Kugli Hassau	Z. Molnár László
Thomson	
Kaifas	
Lord Archibald	
Tony	
Judás	
Judasich	
Ma-Eddin	Záthory Kálmán
Grf Mahedin Raymond	Barthos Gyula
Egy indus szolga	
Történik az égben és a földön, Angliában, Egyiptomban.	

— **Jótékonycélu mulatság.** A helybeli száz év. „Frauenverein“ július hó első felében műkedvelői színelőadással és tánccal egybekötött jótékonycélu mulatságot rendez. Ez alkalommal színre kerül Hauptné sz. Lehmann Teréz szerzeménye, a „Die Musikschule“ című énekes bohózat 3 felvonásban. Előadják: Schuster Mici, Procinkievic Zseni, Gravenhorst Hilda, Antoni Gräte, Schuleri Tita, Debreceni Hilda, Schuleri Tuci, Schul-

állította és fogja állítani, mert csakis így lehet reményünk arra, hogy a győző megbecsülve bennünket, nemcsak élni hagy minket, hanem meg is osztja majd velünk jogait, sőt kenyeret is ad annyit, hogy ezen jogokat élvezhessük is.

És még egyet: nem „kitartásra“, hanem becsületes munkásságban töltött ittmaradásra van szükségünk, mert Erdély a miénk is.

És ha kérdi valaki: mindezen igazságok megismerésére ki taníthat meg bennünket, úgy arra kérem őt, kíséren ki engem a szabad Természetbe, ahol meg fogom neki mutathatni és meghallgattatom vele az emberiség szenvedéseinek és örömeinek nyitját: a vérszomjas hiuz kegyetlenségét és a gerle-madár turbékoló hangját és az, ami e kettő közé esik, fokról-fokra mindenhez megadja a kulcsot: menydörgés és fűszálzizegés, cikázó villám és mosolygó napsugár, hegyhavas ormotlan sziklájának aládübbögése és a parányi homokszemnek szerencsenése, keselyűnek vad rikoltása és fülemüle csattogása, éjszakának sűrű sötétsége és a hajnal árnylibbenése.

Akinek hát kedve tartja, az a „Visszaemlékezések“-eimben kerekedjék velem ki a szabadba, föl az ó-sebeshelyi, kudzsiri havasokba, legyen szabad azonban mindenekelőtt Szászváros városában kissé széjjel nézzen.

ler Pimpi, Wolf Lutz, Stephani Tili, Seidner Lici. Ezenkívül még lesz egy szindarab és egy az iskolás gyermekek által előadandó pillangó-tánc. Bővebbet falragaszokon.

— **Pusztítják a vadállományt.** Az utóbbi időkben a kellő és szigorú ellenőrzés hiánya miatt szörnyen megszaporodtak a hivatásos vadászok, akik nem passzióból, hanem kenyérkeresetből vadásznak. A valódi vadászok legtöbbje nem kapott fegyvertartási engedélyt s így a részükre teljesített ellenőrzés megcsappant. A vadászok a tilalmi időkben is lőnek le nyulakat, őzeket, szarvasokat és szárnyasokat, miáltal óriási mértékben apasztják a vadállományt. Érthető, hogy a mai drága világban, amikor a vadbőr, a vadhus jó áron kél el, a vadászás kifizetődik s éppen ezért nem ártana, ha az illetékes hatóságok kellő szigorral lépnének fel ellene, mielőtt nemes vadaink nem jutnának az ősbölcények sorsára. A vadászegyletek illetékes helyen leendő gyors és erélyes tiltakozása időszerű volna. A megcsappant számu erdőőrök nem képesek e téren eredményes munkát végezni, miért is gondoskodni kell pótlásról, hogy ez az intézmény is hivatásának meg tudjon felelni. A Bukarestben székelő „Resortul ocrotirii de venat“ főnökének, dr. Nedits Györgynek ajánljuk figyelmébe e sorokat.

— **Beiratkozás a ref. Kún-kollegium főgimnáziumába és felső kereskedelmi iskolájába.** Felekezeti főhatóságunk intézkedése folytán közöljük, hogy a ref. Kún-kollegium főgimnáziumában és felső kereskedelmi iskolájában az 1921.—22. iskolai évre való beiratkozások július hó 1-én kezdődnek s legkésőbb július hó 15-ig tartanak. Az iskolai díjak (tan-, internátus-, konviktusdij) később lesznek megállapítva, de annyit közölhetünk, hogy a főhatóság értesítése szerint jóval alacsonyabbak lesznek az előző éviéknél. A beiratkozás alkalmával úgy a főgimnáziumban, mint a felső kereskedelmi iskolában künnlakó tanulók 200 leu, bennlakók 400 leu-t fizetnek, mely az iskolai díjakba beszámít. Midőn az érdekelt szülők figyelmét minderre felhívjuk, egyszersmind kérjük őket, hogy ezen értesítésünket ismerőseik között is terjeszteni sziveskedjenek. Az igazgatóság.

— **Bécsi gyermekek Szászvároson.** Az idén, éppen úgy, mint a tavaly városunkban is a száz családoknál elhelyezést fognak nyerni a nyári szünidőre bécsi iskolás gyermekek.

— **Családapák figyelmébe!** Sokan vannak, akik kopott, szinehagyott, viseltes ruhákat olcsón eladják, holott egy ujnak beszerzése óriási összegbe kerül. A kelmefestészet ma már magas színvonalon áll s bár a háboru alatt ilyenmü tüzemek megszűntek, most újra megnyitak. Városunk közönsége minden bizonnyal örömmel értesült arról, hogy a kolozsvári „Kristály“ gőzmosó, vegytisztító és kelmefestő gyár a helybeli Stern Ferdinánd közismert divatkereskedővel megegyezésre jutott képviseltetésére nézve. Ezután tehát a közönség óriási kényelmére Stern Ferdinánd kereskedő fogad el a gyár nevében elismervény ellenében festésre, tisztításra férfi és női ruhákat. A díjak aránylag olcsók. Egy rend férfiöltöny vegyi tisztítása 30 leube, egy galér 1 leube, egy pár kézelő 2 leube kerül.

Eladó ház.

Szászvároson, a Sétatér-utcában modern **6 szobás villa nagy telekkel** szabad kézből eladó. — Értekezhetni dr. Szöllősy János ügyvéddel. 220 1—2

— A jövő hét filmszenzációja egy kitűnő amerikai történet 6 felvonásban ifjabb Radó Antal dr.-tól, melyben nem kisebb erők szerepelnek, mint Czartorijczy Mária, Bojda Juci és Hettyei Aranka mellett Rátkai Márton, Lukács Pál és Vendrey Ferenc, hogy a többieket ne is említsük. A címe ezen érdekes filmnek „Little Fox”. Ezenkívül még csak annyit árulunk el, hogy a felvételre a darabot Garas Márton rendezte és diszletei Ferenczy Sándor tervei szerint készültek a „Corvin” filmgyárban.

— A vasut köréből. A CFR. kerületi igazgatóság a közelgő gyümölcsszezonra való tekintettel gyors gyűjtőkocsikat közlekedtet Arad, Brassó, Kolozsvár, Lupény, Nagyszeben és Alvinc vonalokon. A gyűjtőkocsik páros napokon Arad-Brassó és páratlan napokon Arad-Kolozsvár között közlekednek.

— A június 15-iki „Napkelet” ismét fejlődést jelent a kitűnő folyóirat életében. Az egyes művek komoly, de mindenki számára érthető és élvezetes olvasmányok. Számos novella, vers és cikk mellett igen gazdag jegyzet rovatot talál az olvasó. Ma már mindenki számára nélkülözhetetlen ez a hű kép, amelyet kéthetenként megad a nivós folyóirat az erdélyi és külföldi kulturális életéről s ennek az élettel való szerves kapcsolatnak köszönheti a „Napkelet” egyre fokozódó népszerűségét.

— Készül a strandfürdő Déván. A „Déva és Vidéke” írja: Értesüléstünk szerint városunk néhány agilis embere a Maros partján strandfürdő létesítését vette tervbe. A kivitelről még nincsenek adataink, de hír szerint a fürdőzési területen kabinokat állítanának fel és a kb. 3—4 kilométernyi távolságban lévő fürdőhelyig naponta többször meghatározott időközben olcsó autóbussz járatot létesítenek. A terv kivitele városunkban nagy hézagot pótolna, mert már rég óta nélkülözzük Déván a becsületes fürdés lehetőségét. Uszodánk nincs, a kádfürdőket pedig csak a kényszerhelyzet következtében veszi igénybe a közönség.

— Megdrágult a külföldre szóló távirat. A kolozsvári postaigazgatóságtól nyert értesüléseink szerint június 15-től kezdve a külföldre szóló táviratok szódija drágább lett. Így Magyarországra, Csehszlovákiába, Jugoszláviába és Lengyelországba küldendő táviratok minden egyes szava két lei hetven bani, az Ausztriába és Németországba szóló táviratoké pedig három lei hetvenöt baniba kerül.

— Felhívás! Miután a kormány az „Emke” szervezkedése és gyűlésezi joga elleni tilalmát feloldotta, a taggyűjtés országszerte megindult. Felhívjuk városunk és a környék magyarságát, hogy az „Emke” tagjává lenni jelentkezzenek. Évi tagsági díj 20 leu. Beiratkozásokat és tagsági díjak befizetését a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” papir- és könyvkereskedésében lehet eszközölni.

— Nyári multságok Déván. F. hó 12-én délután tartotta meg a dévai róm. kath. reáliskola nyári multságát. A multság eredetileg a szabadban volt tervezve, a viszontagságos időjárás azonban ezt megakadályozta. Egyes programszámoknak ily körülmények között el kellett maradniuk, ez azonban nem akadályozta meg azt, hogy bent, az iskola épületben a legfesztelenebb jókedv és legkellemebb szórakozás ne üssön tanyát. A nagyon jutányos áru, elsőrangú buffé kiszolgálói a fűgelábu, előzékeny diákok voltak (természetesen a diákhölgyeket is beleszámítva). Bájos mosolygó arccal hordozták szét a jobbnál-jobb étkeket és frissítőket. Majd másik teremben a táncot rópták széles jókedvvel. Este 9 óra tájban átvonultak a Fehér-Kereszt helyisé-

geibe, hol szilajabban törhetett ki a tomboló jókedv. A kiválóan sikerült multságoknak csak a reggeli órák vetettek véget. — F. hó 12-én tartotta meg a dévai ipartestület nyári táncmultságát, mely ugy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült. A szépségverseny nyertese Mayer Juliska vajdahunyadi urleány lett.

— A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok ellenőrzése. A „Consum” írja: A pénzügyi vezérigazgatóság 54558. szám alatti rendeletét a biztosító társaságok, pénzügyintézetek, kereskedelmi- és iparintézetek ellenőrzése tárgyában most tette közzé. Eszerint a pénzügyigazgatóságok ellenőrzés alá fogják venni az említett intézeteket (az impérium átvételől kezdődően) abban a tekintetben, hogy könyveik megfelelően vannak-e vezetve és felbélyegezve, különösen, ami a szociális segélybélyegét illeti. Ellenőrzés tárgyát képezik az összes kereskedelmi könyvek, nyilvántartások, feljegyzések, biztosítási szerződések, kötvények, nyugták, valamint váltók, kötelezővények, részvényátruházások, jelenléti jegyek (prezenzmárkák) után lerótt belyegilletékről szóló tanusítványok, jutalékok, fizetések, osztalékok, ugyszintén a csekkek, intézmények és idegen számlák felbélyegezése. A végrehajtó közegek köteleességévé van téve a legmesszebb menő tapintat, minden zaklatás mellőzése és főként a kereskedelmi titok tiszteletben tartása.

Selyem-hernyó gubót vásárol bármily mennyiségben Petru Herța vegyeskereskedő Szászváros, a rendőrségi épület alatt. 233 2—2

VÁCZY JÁNOS

asztalos-mester, Szászváros

Értesítés!

Műhelyemben elvállalok szakmámba vágó mindenféle munkákat, u. m.: butorok, épületrészek készítését, javítását, festését stb. Koporsók és temetkezési cikkek állandóan raktáron. Ugy helybeli, mint vidéki megrendelések olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel: **VÁCZY JÁNOS**
asztalos, Szászváros, Varga-utca.
214 4—10

„KORONA” SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, **ó- és új fajborok.** Naponként friss csapolású **jégbe hűtött sör!** Minden este cigányzene! Minden vonathoz omnibusz

106 25—

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

Naponként friss töltésű üveges SÖR (maláta is)

199 kapható 6—10

Bugán János

fűszer-vegyes kereskedőnél
Orastie, Str. Mihaiu Viteazul (Országút)

Szakmába vágó mindenféle cikk állandóan raktáron!

Vegyztisztítás jutányos áron!

Gallér 1 lei, manzsetta párja 2 lei, ing 3 lei. Mindennemű e szakmába tartozó munkát elvállal **Wagner Albertné sz. Juhász Anna, Szászváros, Malom-utca 5. sz.** 221 3—3

VAS & STERN

bőrkereskedők, Szászváros, Fötér.

Értesítés!

Ugy a szakmabeli t. iparosokkal, valamint a t. közönséggel tisztelettel tudatjuk, hogy

raktárra érkeztek:

különböző minőségű talpak, vikszos-, box- és chevreaux-bőrök, cipő felsőrészek, mindenféle cipőkellékek, stb. „Erdal” prima min. cipőkrém.

Mélyen leszállított árak!

Pontos és gyors kiszolgálás!

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk.

Tisztelettel: **Vas & Stern**

bőrkereskedők, Szászváros, Fötér.

202

5—5

Dr. Balogh János

kézimunkára berendezett cipő- és bakancs-vállalata
Szászváros, Str. Mihaiu Viteazul No. 9.
(Ország-ut 9.)

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy 30 munkást foglalkoztató vállalatom mindennemű **férfi- női- és gyermek-cipőket**

a legelegánsabb kivitelben, vadász- és munkás-bakancsokat, csizmákat a legizlésebben gyári áron készít.

Állandó nagy készlet mindenféle bőrből u. m.: fekete és színes chevreaux és box, továbbá lakk, antilop mindenféle színben.

Uj cipők 24 óra, bármiféle javítások pedig 6 óra alatt készülnek el.

Tanulók bármiféle munka díjából 10% árkedvezményben részesülnek. Tisztelettel:

Dr. Balogh János

cipő- és bakancs-készítő vállalata
140 Szászváros. 16—

Gyors és pontos kiszolgálás!

TECHNICA

Ált. Műszaki Vállalat

Cluj, Strada Bucovina 33. (volt Kiss-utca). Telefonszám 1—83.

Elvállalja ipartelepok tervezését és felszerelését, faluk, bányák és gazdaságok villanyvilágítással való felszerelését, víz- és gázszelést, robbanó motorok és gazdasági gépek szakkerületi javítását, villanymotorok és dinamók ujjonnan való tekeréselését, valamint bármilyen mechanikai munkát. Villanymotorok és dinamók bármily feszültségre, komplett mozibereendezések, gáz-, víz- és villanyfelszerelési anyagok, klingerit és gummitömítő-lemezek, gummitömítők és bármily műszaki anyagok állandóan raktáron. — Terveket és költségvetéseket díjtalanul készít. 4—5